

10

การศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวสุพรรณนิมน์ นิ่มสอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-880-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF TEACHING-LEARNING ACTIVITY IN COMMUNITY HEALTH
NURSING SUBJECT OF NURSE INSTRUCTORS, NURSING COLLEGES UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Supannapim Nimsa-ard

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-880-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัย
ชุมชน ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

โดย

นางสาวสุพรรณพิมพ์ นิ่มสอาด

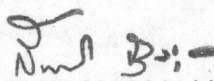
ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

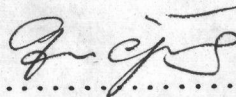
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยนิบาลสฤษดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นล่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

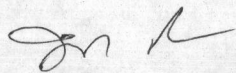

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลันตี อุ๊งอุ๊ง)

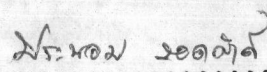
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยนิบาลสฤษดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณไชติ)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้เสียสละเวลาในการชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณณโชติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัย ตลอดจนอาจารย์พยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณลินดา คล้ายปักข์ คุณพูนสุข เจนพานิช คุณสุภาภรณ์ ใจลิทธากุล และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุก ๆ คน รวมทั้งพี่ ๆ น้อง ๆ ในคณะวิชา เจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยมาตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ คุณลุง คุณป้า พ่อ และแม่ ผู้ซึ่งให้โอกาสและสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบพระคุณนายแพทย์สมชาติ นันทศิลป์ชัย คุณเอ็กฉวี นิ่มสอาด พี่ ๆ น้อง ๆ และหลาน ๆ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุพรรณพิมพ์ นิ่มสอาด

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุพรรณพิมพ์ นิมส์อาด : การศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาล
อนามัยชุมชน ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
(A STUDY OF TEACHING-LEARNING ACTIVITY IN COMMUNITY HEALTH
NURSING SUBJECT OF NURSE INSTRUCTORS, NURSING COLLEGES UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุทัศน์, 173 หน้า. ISBN 974-632-880-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการ
พยาบาลอนามัยชุมชน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข ในด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม กิจกรรมการดำเนินการ กิจกรรม
การประเมินผล และเปรียบเทียบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
ของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน และประสบการณ์
วิชาครู ตัวอย่างประชากรคืออาจารย์พยาบาลผู้สอนกลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนทั้ง 4 รายวิชา
จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ได้ผ่านการทดสอบความตรง และ
ความเที่ยง

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ทุกรายวิชาในภาคทฤษฎี ในด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ด้านกิจกรรมการดำเนินการ และด้านกิจกรรมการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกรายวิชา
2. อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ทุกรายวิชาในภาคปฏิบัติ ในด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ด้านกิจกรรมการดำเนินการ และด้านกิจกรรมการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกรายวิชา
3. เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน และประสบการณ์วิชาครู พบว่ากิจกรรมการเตรียมความพร้อม กิจกรรมการดำเนินการ และกิจกรรมการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณะพยาบาลศาสตร์

ภาควิชา
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C586186 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: TEACHING-LEARNING ACTIVITY / COMMUNITY HEALTH NURSING /
NURSING EDUCATION

SUPANNAPIM NIMSA-ARD : A STUDY OF TEACHING-LEARNING ACTIVITY
IN COMMUNITY HEALTH NURSING SUBJECT OF NURSE INSTRUCTORS,
NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PUANGTIP
CHAIPHIBALSRI, RN, Ph.D, 173 pp. ISBN 974-632-880-8

The purposes of this research were to study of teaching-learning activities in community health nursing 4 subjects both theory and practicum of nurse instructors, nursing colleges under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health. The activities consisted of preparation for readiness, implementation and evaluation. The purpose of study was also to compare the teaching-learning activities of nurse instructors, classified by educational background, duration of teaching and teaching experiences. The sample were 85 nurse instructors. The research instrument was also tested for validity and reliability.

The results of this research were as follows :

1. The activities of preparation, implementation and evaluation of theoretical part were in high level for both overall and in each aspect.
2. The activities of preparation, implementation and evaluation of Practicum part. were in high level for both overall and in each aspect.
3. There were no statistically significant differences at .05 level of teaching-learning activities in community health nursing subjects between nurse instructors classified by educational background, duration of teaching and teaching experiences.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538
ลายมือชื่อนิติ..... *สมิต อ.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *จ. ร.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
	ประชากร.....	58
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	123
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	132
ภาคผนวก ข ประมวลรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน.....	133
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	148
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	170
ประวัติผู้วิจัย.....	173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	59
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและรับคืนจากวิทยาลัยพยาบาล.....	67
3	จำนวนและร้อยละของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน และการ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือวิชาการ.....	72
4	จำนวนและร้อยละของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามประสบการณ์การสอนแต่ละรายวิชา.....	74
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รายวิชาที่ 1 การพยาบาลอนามัยชุมชน 1 ของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชา อนามัยชุมชน จำแนกตามรายด้านและรายข้อ (N = 80).....	76
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รายวิชาที่ 2 การพยาบาลอนามัยชุมชน 2 ของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชา อนามัยชุมชน จำแนกตามรายด้านและรายข้อ (N = 80).....	80
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รายวิชาที่ 3 การพยาบาลอนามัยชุมชน 3 ของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชา อนามัยชุมชน จำแนกตามรายด้านและรายข้อ (N = 77).....	85
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รายวิชาที่ 4 การพยาบาลอนามัยชุมชน 4 ของอาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชา อนามัยชุมชน จำแนกตามรายด้านและรายข้อ (N = 71).....	89
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.	97
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.	98
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.	99
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามระยะเวลาใน การปฏิบัติหน้าที่งานสอน.....	100
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามระยะเวลาใน การปฏิบัติหน้าที่งานสอน.....	101
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามระยะเวลาใน การปฏิบัติหน้าที่งานสอน.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามระยะเวลาใน การปฏิบัติหน้าที่งานสอน.....	103
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ วิชาครู.....	104
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ วิชาครู.....	105
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ วิชาครู.....	106
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 ของ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ วิชาครู.....	107

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้.....	11
2	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ..	13
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร ผู้สอน และผู้เรียน.....	15
4	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57